

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DOPRINOSIMA

Član 1.

U Zakonu o doprinosima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19 i 4/21) dodaje se novi član 10c. koji glasi:

„(1) U slučaju povećanja mjesečne plate radniku u odnosu na platu koja je isplaćena za mjesec decembar 2022. godine, privredno društvo, odnosno obrtnik plaća 15% doprinosa iz člana 10. ovog zakona, ali najviše do 400,00 KM povećanja plate.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, za novozaposlenog radnika pravo na podsticaj iz stava 1. ovog člana stiže se nakon tri mjeseca neprekidnog rada kod istog poslodavca, a osnovica je posljednja plata radnika koju je primio kod tog poslodavca.“

Član 2.

U članu 20a. u stavu 1. broj „60“ mijenja se brojem „85“.

U istom članu i stavu riječi: „u periodu do 31. decembra 2022. godine“ mijenjaju se riječima „do regulisanja ove materije novim Zakonom o doprinosima“.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“, a primjenjuje se do regulisanja ove materije novim Zakonom o doprinosima.

OBRAZLOŽENJE ZA DONOŠENJE

ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DOPRINOSIMA

I - USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu III.1 tačka c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, koji je izmijenjen amandmanima VIII, LXXXIX i CVI i članu IV.A 20.(1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojima je u isključivoj nadležnosti Federacije donošenje propisa o finansijama i fiskalna politika Federacije BiH, a Parlament Federacije BiH uz ostala ovlaštenja predviđena Ustavom, odgovoran je za donošenje zakona o vršenju dužnosti u federalnoj vlasti.

II - OBRAZLOŽENJE ZA DONOŠENJE ZAKONA

Novi Zakon o doprinosima i Zakon o porezu na dohodak nalaze se u parlamentarnoj proceduri više od sedam godina i neizvjesno je kada će biti usvojeni, jer će do formiranja nove vlasti i početka rada proći sigurno još par mjeseci.

Zbog trenutne situacije u Federaciji BiH ne postoje objektivne šanse bitnog povećanja plate, sve dok se ne rastereti privreda. Posljedica toga je loš životni standard, iseljavanje stanovništva i problemi sa nedostatkom radne snage sa kojima se suočavaju poslodavci. Nigdje na svijetu, kao što je to slučaj u Federaciji BiH, radnik ne donese manje novca kući od onoga što zaradi.

Napominjemo da su poslodavci kroz potpisivanje kolektivnih ugovora bitno povećali minimalnu platu, ali da treba govoriti o svim platama, te stvoriti uslove za povećanje svih plata, a ne samo minimalne.

Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima povećale bi se plate radnicima, unaprijedilo okruženje za poslovanje u Federaciji BiH, poboljšao bi se položaj i standard radnika, te bi se doprinijelo smanjenju sive ekonomije.

III - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. predloženo je da se u Zakon doda novi član 10c. kojim se propisuje da u slučaju povećanja mjesečne plate radniku u odnosu na platu koja je isplaćena za mjesec decembar 2022. godine, privredno društvo, odnosno obrtnik plaća 15% doprinosa iz člana 10. Zakona, ali najviše do 400,00 KM povećanja plate.

Stavom 2. propisuje se da se za novozaposlenog radnika pravo na podsticaj stiže nakon tri mjeseca neprekidnog rada kod istog poslodavca, a osnovica je posljednja plata radnika koju je primio kod tog poslodavca.

Intencija ove odredbe je da se omogući povećanje plate radnicima, ali ne na teret poslodavca, jer to veći dio poslodavaca, u trenutnim uslovima poslovanja, ne bi mogao podnijeti.

Na ovaj način će se ublažiti negativne posljedice, unaprijediti okruženje za poslovanje u Federaciji BiH i poboljšati položaj radnika i standard građana. Ovom mjerom bi se doprinijelo zadržavanju radnika u našoj državi, ali i smanjenju sive ekonomije.

Također, ističemo da usvajanje ove mjere neće dovesti do smanjenja prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova, nego će se oni povećati. Najveći dio isplaćene plate otići će u potrošnju, što ujedno znači da će porasti naplata indirektnih poreza.

Predloženom izmjenom Zakona postigao bi se isti efekat kao što će se postići snižavanjem stopa doprinosa koje je predloženo novim Zakonom o doprinosima.

Podsjećamo da je većina država u okruženju donijela određene mjere i podsticaje za povećanje plate radnicima. Čak je i u Republici Srpskoj donešen Zakon o podsticajima u privredi Republike Srpske kojim je propisano da se privrednom subjektu utvrđuje pravo na podsticaj u iznosu koji odgovara vrijednosti 70% plaćenih doprinosa na povećanje plate radnika.

Članom 2. predložena je izmjena člana 20a. Zakona, na način da se poveća postotak mjesečne plaće koja se isplaćuje zaposleniku sa 60% na 85%. Također, predloženo je produženje roka važenja ove odredbe sve dok se ova materija ne reguliše novim Zakonom o doprinosima.

Trenutno važećim članom 20a. je propisano plaćanje doprinosa na povlaštenu osnovicu, koju čini umnožak prosječne plaće i koeficijenta 0,29, ukoliko se zaposleniku isplaćuje mjesečna plaća u visini do 60% prosječne mjesečne neto plaće u Federaciji BiH u periodu do 31.12.2022. godine.

Razloge za povećanje postotka i produženje roka važenja ove odredbe navest ćemo u nastavku:

- Trenutno važeća odredba stimulira poslodavce da isplaćuju platu manju od one koju bi mogli isplatiti, jer ako povećaju platu iznad propisanog gube pravo na ovu povlasticu
- Sa propisanom manjom stopom, manje su plate, a što ujedno znači i manja potrošnja i manje punjenje budžeta i vanbudžetskih fondova
- Ukoliko se poveća stopa kako je predloženo, povećat će se i plate, a ujedno i potrošnja, te punjenje budžeta i vanbudžetskih fondova
- Predložena izmjena je u interesu i države i radnika i poslodavaca.

Članom 3. propisano je stupanje na snagu ovog zakona i njegova primjena.

IV - FINANSIJSKA SREDSTVA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva iz Budžeta FBiH.